

SZKOLNE PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Stanisławiu Dolnym

ROK SZKOLNY 2021/2022

Zasady ogólne:

1. Wszystkie sprawy drobne pojawiające się po raz pierwszy, rozstrzygamy w klasie na płaszczyźnie uczeń- uczeń, uczeń - nauczyciel, uczeń - wychowawca.
2. Jeśli to samo zdarzenie wystąpi po raz drugi interweniujemy u pedagoga, który wspólnie z wychowawcą decyduje o podjęciu dalszych kroków.
3. Na takiej płaszczyźnie rozwiązujemy:
  - kłótnie, sprzeczki między uczniami,
  - niekulturalne zachowanie,
  - szarpaniny, bójki (nie pobicia),
  - niewielkie zniszczeniaJeden Raz dajemy uczniowi szansę na poprawę i naprawienie szkody.

4. Wszystkie działania agresywne:

- pobicia
- kradzieże
- wandalizm
- wymuszania

Zgłaszamy wychowawcy, pedagogowi szkolnemu i dyrektorowi szkoły, którzy wspólnie podejmują decyzję o środkach zaradczych:

- rozmowa z uczniem
- rozmowa z rodzicami
- zwołanie wychowawców, grupy wiekowej(tzw. Zespół wychowawczy)
- zgłoszenie na policję.

Zasady szczegółowe- szkolne procedury postępowania :

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STOSOWANIA PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ (GNĘBIENIE , NĘKANIE , BICIE)

1. W sytuacjach zachowania agresywnego ze strony ucznia nauczyciel będący świadkiem zdarzenia zobowiązany jest do natychmiastowego odizolowania sprawcy od ofiary i przerwania aktu pomocy.
2. W razie wyższej konieczności nauczyciel wysyła innego ucznia w celu sprawdzenia miejsca zajścia drugiej osoby dorosłej (dyrektora szkoły, innego nauczyciela, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, itp.).
3. Nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo i ewentualną konieczną pomoc przed medyczną wszystkim uczestnikom zajścia.
4. O zaistniałej sytuacji nauczycieli powiadamia wychowawcę klasy, a w przypadku nieobecności wychowawcy- sam podejmuje dalsze działania.
5. Nauczyciel sporządza notatkę służbową z przebiegu zdarzenia i przekazuje wychowawcy ucznia, która pozostaje w teczce wychowawcy.
6. Wychowawca klasy podejmuje kontakt z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia powiadamiając o zaistniałej sytuacji.
7. O przebiegu zdarzenia wychowawca powiadamia pedagoga lub dyrektora szkoły.
8. W sytuacji niemożności przerwania agresji ze strony ucznia lub przewidywania kontynuacji zachowań agresywnych pedagoga, wychowawca klasy lub dyrektor zobowiązany jest do niezwłocznego powiadomienia o tym fakcie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia, a przypadku zagrożenia zdrowia lub życia powiadomienie policji.
9. Wychowawca klasy wraz z pedagogiem szkolnym przeprowadza ze sprawcą zajścia rozmowę dyscyplinującą, z której sporządzić należy notatkę służbową.
10. W przypadku wystąpienia powtarzających się aktów agresji ze strony tego samego ucznia

wychowawca klasy (pedagog) zobowiązany jest do podjęcia współpracy z instytucjami wspierającymi pracę szkoły: Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Wadowicach, Komisariatem Policji, Kuratorem Sądowym.

11. O wszystkich podejmowanych działaniach należy na bieżąco informować rodziców (prawnych opiekunów) ucznia zapewniającej informację zwrotną.

12. Zespół wychowawczy zobowiązany jest do analizy tych zachowań uczniów w trakcie posiedzeń zespołu w celu wypracowywania jednolitych oddziaływań wychowawczych.

Środki zaradcze:

- Rozmowy z pedagogiem. Udział w zajęciach socjoterapeutycznych.
- Skierowanie ucznia do PPP w celu przeprowadzenia diagnozy przyczyn takiego zachowania.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNISZCZENIA MIENIA SZKOLNEGO I CUDZEJ WŁASNOŚCI.

1. Interwencja świadka zdarzenia- powstrzymanie sprawców
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/ sprawców.
3. Wezwanie rodziców.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.
5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców, sprawców lub opracowanie szkody.
6. Obniżenie oceny zachowania.

Środki zaradcze:

- Rozmowy z pedagogiem. Udział w zajęciach socjoterapeutycznych.
- Praca na rzecz szkoły
- Ograniczenie lub odsunięcie od przywilejów uczniowskich (wycieczki, dyskoteka, szczęśliwy numer)

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STOSOWANIA PRZEZ UCZNIA AGRESJI SŁOWNEJ / WULGARYZM/

Etap pierwszy:

1. Rozmowa z nauczycielami w celu wyjaśnienia powodu agresji (wyjaśnia nauczyciel, świadek zdarzenia).
2. Wpisanie uwagi do dziennika.
3. Powiadomienie wychowawcy.

Etap drugi (brak poprawy):

1. Rozmowa w obecności wychowawcy (nauczyciel, świadek i uczniowie).
2. Powiadomienie rodziców.
3. Skierowanie na rozmowę z pedagogiem.
4. Wpisanie uwagi do dziennika.

Etap trzeci (eskalacja);

1. Rozmowa z dyrektorem w obecności rodziców
2. Wpisywanie uwag w dzienniku.
3. W przypadku braku poprawy i wyczerpania przez szkołę wszystkich środków oddziaływań uczniów

otrzymuje naganę dyrektora, kolejna można wnioskować o przeniesienie do innej klasy.

Środki zaradcze:

- Pogadanki o kulturze słowa i zachowaniu na lekcjach wychowawczych.
- Ograniczenie lub odsunięcie od przywilejów uczniowskich (wycieczka, szczęśliwy numerik itp.)

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYMUSZENIA, ZASTRASZANIA

1. Rozmowa z uczniem wychowawcy i pedagoga szkolnego. Uświadomienie uczniowi jakie kroki zostaną podjęte jeśli sytuacja się powtórzy.
2. Przy powtórnym wymuszaniu/zastraszaniu:
  - Zgłoszenie dyrekcji
  - Wezwanie rodziców
3. Jeśli sytuacja nadal się powtarza :
  - Wezwanie rodziców
  - Zgłoszenie na policję
  - O konsekwencjach decyduje wychowawca wraz z pedagogiem szkolnym i dyrekcją szkoły.

Środki zaradcze:

- Rozmowy z pedagogiem. Udział w zajęciach socjoterapeutycznych.
- Ograniczenie lub odsunięcie od przywilejów uczniowskich (wycieczka, szczęśliwy numerik itp.)

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRYŁAPANIA UCZYNIA NA PALENIU PAPIEROSÓW

Nauczyciel, który na terenie szkoły przyłapie ucznia na paleniu papierosów, zobowiązany jest powiadomić o tym fakcie wychowawcę klasy pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.

1. Wychowawca klasy informuje o zdarzeniu rodziców ucznia.
2. Uczeń przyłapany otrzymuje pisemną uwagę do dziennika.
3. Uczeń przyłapany drugi raz otrzymuje to co wyżej oraz dodatkowo przygotowuje gazetkę ścienną na temat szkodliwości palenia papierosów.
4. Uczeń przyłapany trzeci raz na paleniu papierosów dodatkowo przygotowuje referat w formie pisemnej na temat szkodliwości nikotyny i przedstawienie go w wyznaczonej klasie, lub podczas apeli.
5. Uczeń przyłapany po raz kolejny otrzymuje karę z pkt 3, 4 otrzymuje naganę dyrektora, obliguje się rodzica ucznia (bądź prawnego opiekuna) do całkowitego kontaktu z wychowawcą przez co najmniej miesiąc, rozważenie potrzeby zgłoszenia o nadzór kuratora. Uczeń, który zostanie przyłapany na paleniu papierosów poza szkołą zostaje potraktowany wg pkt 1-5

Środki zaradcze:

- Przygotowanie gazetki ściennej na temat szkodliwości papierosów.
- Przygotowanie referatu w formie pisemnej oraz zaprezentowanie go uczniom wyznaczonej klasy lub podczas apeli.

PROCEDUR POWIADOMIENIA RODZICÓW LUB PRAWNYCH OPIEKUNÓW UCZNIĄ O TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH

1. Wychowawca klasy powiadamia telefonicznie, osobiście lub pisemnie rodziców lub prawnych opiekunów o trudnych sytuacjach wychowawczych, korzystając z danych osobowych zapisanych w dzienniku lekcyjnym.
2. Wychowawca sporządza notatkę służbową z powiadomienia rodziców w dzienniku lekcyjnym lub w

zeszycie wychowawcy.

3. W przypadku nieobecności wychowawcy należy zachować obowiązującą w szkole drogę służbową
4. (wychowawca, pedagog, dyrekcja).
5. W sytuacji zgłoszenia przez rodziców lub prawnych opiekunów zmiany miejsca pobytu na okres dłuższy niż jeden doba, wychowawca zobowiązany jest spisać z rodzicami oświadczenie o zmianie miejsca ich pobytu wraz z telefonem i adresem kontaktowym.
6. W przypadku braku informacji od rodziców o zmianie miejsca ich pobytu, opieka nad dzieckiem w szczególnie trudnych sytuacjach wychowawczych zostanie przekazana odpowiednim instytucjom.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU SAMOOKALECZENIA LUB PRÓBY SAMOBÓJCZEJ UCZNIĄ

Każdy, kto wie o próbie samobójczej lub samookaleczeniu innej osoby, zobowiązany jest natychmiast powiadomić dyrektora szkoły lub pedagoga (notatka służbowa).

2. Odizolować ucznia od klasy, pamiętając, aby nie zostawiać go samego.
3. Udzielić pomocy przedmedycznej, gdy uczeń swoim zachowaniem i stanem zdrowia stwarza zagrożenie dla swojego życia.
4. Wezwać pogotowie ratunkowe.
5. Powiadomić niezwłocznie rodziców/ opiekunów prawnych.
6. Ustalić świadków zdarzenia.
7. Zorganizować doraźną pomoc specjalisty (pedagog).
8. Po ponownym pojawieniu się dziecka w szkole objąć ucznia wzmoczoną opieką pedagogiczną i obserwacją.
9. Jeśli samookaleczenie lub próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował

o zajściu szkołę, konieczne jest przekazanie rodzicom informacji o instytucjach udzielających pomocy psychologicznej.

Dodatkowe uwagi skierowane do nauczycieli:

- Rzetelne prowadzenie dyżurów na przerwach.
- Reagowanie na negatywne zachowania uczniów oraz na ich skargi i uwagi. Wprowadzenie zeszytu dyżurów, w którym wpisywani będą uczniowie łamiący obowiązki. Konsekwentne stosowanie kar i nagród wyszczególnionych w Statucie Szkoły.
- Ograniczenie do minimum wypuszczania uczniów w trakcie lekcji, szczególnie uczniów stwarzających problemy wychowawcze- kontrolować czas nieobecności.
- Rozwiązywanie wszystkich konfliktów i problemów do końca - nie zostawiamy spraw nierozwiązanych.
- Sprawdzanie stanu klasy po zajęciach- każdy nauczyciel ma obowiązek sprawdzić stan klasy po każdej lekcji i natychmiast reagować na stwierdzone przypadki dewastacji.

Stworzony program powinien być realizowany przez wszystkich pracowników szkoły na zajęciach lekcyjnych, przerwach, zajęciach pozalekcyjnych, wycieczkach. Tylko jednolite oddziaływania gwarantują efekty jego realizacji.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK ROZPOWSZECHNIANIA PRZEZ UCZNIĄ TREŚCI NIEDOZWOLONYCH W INTERNECIE W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 IM. JANA PAWŁA II W STANISŁAWIU DOLNYM

1. W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia treści niedozwolonych w Internecie, w szkole należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały niedozwolone treści, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
3. Dyrektor Szkoły winien przekazać informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
4. Wychowawca klasy i pedagog szkolny winien podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą rozpowszechnianie treści niedozwolonych oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
5. Dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców ucznia, który rozpowszechnił materiały niedozwolone w sieci.
6. Wychowawca, pedagog szkolny, dyrektor szkoły winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami ucznia zapewniając im pełną dyskrecję i wsparcie psychologiczno- pedagogiczne.
7. W przypadku publikacji lub upowszechniania zdjęć o charakterze niedozwolonym, wulgarnym (co jest wykroczeniem ściganym z urzędu), kierownictwo szkoły jest zobowiązane do powiadomienia o tym zdarzeniu Policję lub Sąd Rodzinny.
8. Kontakt ofiar z placówkami specjalistycznymi może okazać się konieczny w indywidualnych przypadkach. O skierowaniu do nich decyzję powinien podjąć pedagog szkolny wspólnie z rodzicami/opiekunami prawnymi ofiary.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIENIA CYBERPRZEMOCY W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 IM. JANA PAWŁA II W STANISŁAWIU DOLNYM

1. Każdy pracownik szkoły w sytuacji ujawnienia zjawiska cyberprzemocy zobligowany jest poinformować o sprawie Dyrektora lub pedagoga szkolnego.
2. Pedagog szkolny ustala okoliczności zdarzenia (np. rodzaj rozsyłanego materiału, zasięg, obecność świadków, etc.), a także niezwłocznie zabezpiecza materiał (Załącznik 1).
3. Poważne przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści) muszą być bezzwłocznie zgłaszane na Policję.
4. W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły:
  - pedagog szkolny wraz z wychowawcą, ew. Dyrekcją szkoły przeprowadzają rozmowę z uczniem, której celem jest ustalenie okoliczności zajścia, wspólnie zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
  - jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy (nie można konfrontować sprawcy z ofiarą!);
  - konieczne jest omówienie z uczniem skutków jego postępowania i poinformowanie o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
  - podejmując decyzję o rodzaju kary należy wziąć pod uwagę: rozmiar i rangę szkody, czas trwania prześladowania, czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent, świadomość popełnianego czynu, rodzaj rozpowszechnianego materiału;
  - należy zobowiązać sprawcę do zaprzestania swojego działania i usunięcia z Sieci szkodliwych materiałów;
  - ustalić ze sprawcą sposób zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy.
5. Rodzice sprawcy zostają poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę

środkach dyscyplinarnych wobec ich dziecka.

6. Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc ze strony pedagoga szkolnego. Natomiast po zakończeniu interwencji wychowawca wraz z osobą udzielającą pomocy monitorują sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocy bądź odwetowe ze strony sprawcy.

7. Rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy zostają poinformowani o problemie i podjętych działaniach szkoły oraz o możliwości zgłoszenia sprawy na Policję.

8. Pedagog szkolny lub wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia.

9. Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany Dyrektor szkoły powiadamia Sąd Rodzinny o sprawie w sytuacji, gdy:

- rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania lub gdy do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka;
- szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanых rezultatów.

Załącznik 1. Zabezpieczenie dowodów

Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony WWW, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil. Zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny się zapoznać wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: Dyrektor, rodzice i Policja.

Jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy?

- telefon komórkowy: nie wolno kasować wiadomości, trzeba zapisywać zarówno te tekstowe jak też zdjęcia, nagrania głosowe, czy filmy;
- komunikatory: w niektórych serwisach jest możliwość zapisywania rozmów w tzw. archiwach. Jeżeli nie ma takiej możliwości, można rozmowę skopiować do edytora tekstowego i wydrukować;
- strona WWW: można zapisać widok strony przez naciśnięcie klawisza PrintScreen, a następnie wykonać operację Wklej w dokumencie Word lub Paint;
- e-mail: trzeba zapisać wiadomość i to nie tylko treść, ale całą wiadomość, ponieważ może to pomóc w ustaleniu pochodzenia wiadomości.

POSTĘPOWANIE NA WYPADEK PODEJRZENIA ZAKAŻENIA KORONAWIRUSEM U UCZNI

Jeżeli pracownik szkoły zaobserwuje u ucznia objawy mogące wskazywać na infekcję dróg oddechowych, w tym w szczególności gorączkę, kaszel, należy odizolować ucznia w odrębnym pomieszczeniu (pokój pielęgniarki), zapewniając min. 2 m odległości od innych osób, i niezwłocznie powiadomić rodziców/opiekunów prawnych o konieczności odebrania ucznia ze szkoły.

POSTĘPOWANIE NA WYPADEK PODEJRZENIA ZAKAŻENIA KORONAWIRUSEM U PRACOWNIKA

1. Do pracy w szkole mogą przychodzić jedynie zdrowe osoby, bez jakichkolwiek objawów chorobowych sugerujących infekcję dróg oddechowych oraz gdy domownicy nie przebywają na kwarantannie lub w izolacji w warunkach domowych lub w izolacji.
2. Podczas organizowania pracy pracownikom powyżej 60. roku życia lub z istotnymi problemami zdrowotnymi, które zaliczają osobę do grupy tzw. podwyższonego ryzyka w miarę możliwości stosuje się rozwiązania minimalizujące ryzyko zakażenia (np. nieangażowanie w dyżury podczas przerw międzylekcyjnych, a w przypadku pracowników administracji w miarę możliwości praca zdalna).
3. W przypadku wystąpienia u pracownika objawów chorobowych, osoba ta jest izolowana do izolatki (pokój pielęgniarstwa).
4. Dyrektor lub osoba wyznaczona informuje pracowników, iż w przypadku wystąpienia niepokojących objawów nie powinni przychodzić do pracy, powinni pozostać w domu i skontaktować się telefonicznie z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej, aby uzyskać teleporadę medyczną, a w razie pogarszania się stanu zdrowia zadzwonić pod nr 999 lub 112 i poinformować, że mogą być zakażeni koronawirusem.
5. Dyrektor lub osoba wyznaczona wskazuje pracownika odpowiedzialnego za gruntowne sprzątnięcie obszaru, w którym poruszał się i przebywał pracownik. Przeprowadzona dezynfekcja powinna być odnotowana zgodnie z załącznikiem nr 1 do Procedury.
6. Dyrektor lub osoba wyznaczona stosuje się do indywidualnych zaleceń państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.
7. W przypadku potwierdzonego zakażenia SARS-CoV-2 na terenie szkoły należy stosować się do zaleceń państwowego powiatowego inspektora sanitarnego – ustala się listy osób przebywających w tym samym czasie w części/częściach przedszkola, w którym przebywała osoba podejrzana o zakażenie i zalecenie stosowania się do wytycznych GIS (rekomendacja GIS).
8. Zawsze w przypadku wątpliwości należy zwrócić się do właściwej powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej, aby odbyć konsultację lub uzyskać poradę.
9. Zapewnienie dzieciom i młodzieży, w tym niepełnosprawnej, bezpłatnego dowozu i opieki do szkoły odbywa się na zasadach obowiązujących w transporcie publicznym.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM PRZEWLEKLE CHORYM W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 IM JANA PAWŁA II W STANISŁAWIU DOLNYM

W SYTUACJI, GDY W SZKOLE JEST UCZEŃ PRZEWLEKLE CHORY, DYREKTOR, PEDAGOG I WYCHOWAWCA POWINNI:

1. Pozyskać od rodziców (opiekunów prawnych) ucznia szczegółowe informacje na temat jego choroby oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu.
2. Zorganizować szkolenie kadry pedagogicznej i pozostałych pracowników szkoły w zakresie postępowania z chorym dzieckiem na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby.
3. W porozumieniu z pielęgniarką lub lekarzem, wspólnie z pracownikami szkoły opracować procedury postępowania w stosunku do każdego chorego ucznia, zarówno na co dzień, jak i w przypadku zaostrzenia objawów czy ataku choroby. Procedury te mogą uwzględniać m.in. przypominanie lub pomoc w przyjmowaniu leków, wykonywaniu pomiarów poziomu cukru, regularnym przyjmowaniu posiłków, sposób reagowania itp. Powinny też określać formy stałej współpracy z rodzicami (opiekunami) tego dziecka oraz zobowiązanie wszystkich pracowników placówki do bezwzględnego ich stosowania. (załącznik nr 1)
4. Wspólnie z nauczycielami i specjalistami zatrudnionymi w szkole dostosować formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego ucznia, a także objąć go różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
5. W przypadku nasilenia objawów choroby u dziecka podczas pobytu w szkole dyrektor lub nauczyciel niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów.
6. W stanach nagłych, gdy stan dziecka nagle się pogorszy i wymagana jest pomoc lekarska nauczyciele zobowiązani są do podjęcia działań przedmedycznych oraz wezwanie karetki pogotowia ratunkowego. Jednocześnie obowiązkiem tych osób jest powiadomienie rodziców, prawnych opiekunów o zaistniałej sytuacji.

PODAWANIE LEKÓW UCZNIOWI Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ

Kiedy występuje konieczność stałego podawania leków w szkole, rodzice są zobowiązani do przedłożenia informacji na jaką chorobę dziecko choruje oraz jakie leki zażywa (nazwę leku, dawkę, sposób podania). Konieczne jest dołączenie zalecenia lekarskiego oraz pisemne upoważnienia dla nauczycieli (załącznik nr 2). Osoby wykonujące to zadanie muszą wyrazić zgodę (załącznik nr 3). Delegowanie przez rodziców uprawnień do wykonywania czynności związanych z opieką nad dzieckiem oraz zgoda pracownika szkoły i zobowiązanie do sprawowania tej opieki powinny mieć formę umowy między rodzicami a pracownikami szkoły.

GŁÓWNE SPOSOBY POMOCY PRZEWLEKLE CHOREMU DZIECKU MOŻLIWE DO ZREALIZOWANIA NA TERENIE SZKOŁY

- ♣ Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego oraz zaufania do grupy i nauczyciela.
- ♣ Pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie samodzielności oraz nowych umiejętności.
- ♣ Budowanie dobrego klimatu i przyjaznych relacji w zespole klasowym, zapobieganie konfliktom.
- ♣ Przygotowanie dzieci zdrowych na spotkanie chorego kolegi, pomoc w akceptacji ewentualnych odmienności.
- ♣ Poinstruowanie uczniów, jak należy chronić chorego kolegę i w jaki sposób można mu pomagać.
- ♣ Traktowanie chorego ucznia jako pełnoprawnego członka zespołu klasowego, na równi z innymi uczniami, z takimi samymi prawami i obowiązkami.
- ♣ Uwrażliwianie uczniów zdrowych na potrzeby i przeżycia ucznia chorego.
- ♣ Uwrażliwianie ucznia chorego na potrzeby i przeżycia innych uczniów.
- ♣ Motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi. Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
- ♣ Rozwijanie zainteresowań, talentów, samodzielności.

- ♣ Dostarczanie wielu różnorodnych możliwości do działania i osiągnięcia sukcesów.
- ♣ Motywowanie do aktywności – dostarczanie wzmocnień i gratyfikacji poprzez chwalenie, nagradzanie, akceptowanie sukcesów i mocnych stron, a także eksponowanie tych dyspozycji ucznia, które mogą zwiększyć jego atrakcyjność w grupie.
- ♣ Pomoc w nadrobieniu zaległości szkolnych, dostosowanie wymagań do aktualnych możliwości psychofizycznych ucznia.
- ♣ Wykazywanie zainteresowania sprawami ucznia – jego samopoczuciem, terminem badań kontrolnych i wynikami badań, nastrojem, sytuacją domową, a także sprawami niezwiązanymi z chorobą. Tak, by uczeń czuł, że jest dla nas ważny i wartościowy.
- ♣ Uczenie chorego rozmawiania o uczuciach i trudnych sprawach.
- ♣ Zapewnienie dziecku wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a w razie potrzeby pomocy socjalnej.
- ♣ Stała współpraca z rodzicami, pielęgniarką, lekarzem, nauczycielami oraz innymi osobami opiekującymi się uczniem.

Załącznik nr 1

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM PRZEWLEKLE CHORYM

Opracowana dla.....

1. Uczeń choruje na chorobę przewlekłą.....

potwierdzoną przez lekarza .....

dnia .....

2. Objawy choroby ucznia:

• .....

• .....

3. Nakazy związane z przebywaniem ucznia w szkole:

• .....

4. Zakazy związane z przebywaniem ucznia w szkole:

• .....

5. Ograniczenia dla ucznia związane z chorobą:

• .....

6. W przypadku zaostrzenia objawów lub ataku choroby należy:

• .....

7. W przypadku zaostrzenia objawów lub ataku choroby nie wolno:

• .....

• .....

8. Pierwsza pomoc udzielona uczniowi w szkole polega na:

• .....

9. W przypadku zaostrzenia objawów lub zagrożenia zdrowia szkoła niezwłocznie informuje i w miarę potrzeby wzywa:

• Rodziców/prawnych opiekunów ucznia (imię, nazwisko, adres, tel. kontakt.).....

• Lekarza prowadzącego (j.w.).....

• Inną osobę (j.w.) .....

• Pogotowie ratunkowe – w przypadku, gdy rodzic/ opiekun prawny nie może bezzwłocznie odebrać dziecka ze szkoły w celu udzielenia mu pomocy medycznej.

10. Wszyscy pracownicy szkoły są zobowiązani do bezwzględnego stosowania niniejszej procedury.

.....

.....

podpis dyrektora i rodziców miejscowość i data

Załącznik nr 2

**UPOWAŻNIENIE RODZICÓW DO PODANIA LEKÓW DZIECKU Z CHOROBA
PRZEWLEKŁĄ**

.....
(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego dziecka)
upoważniam Panią/Pana .....
(imię i nazwisko nauczyciela/pracownika)
Do podawania leku

.....
.....
.....
.....

.....
(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)
Do upoważnienia dołączam aktualne zaświadczenie lekarskie o konieczności podawania leku.

Stanisław Dolny ,.....

.....
dziecka)

(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego

Załącznik nr 3

**ZGODA NAUCZYCIELA/PACOWNIKA SZKOŁY NA PODANIA LEKÓW DZIECKU Z
CHOROBA PRZEWLEKŁA**

.....
(imię i nazwisko nauczyciela/pracownika)

wyrażam zgodę na podanie dziecku

.....
(imię i nazwisko dziecka)

leku

.....
.....
.....
.....
(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Oświadczam, że zostałam(łem) poinformowany o sposobie podania leku/ wykonania czynności
medycznej.

Stanisław Dolny,.....

.....
szkoły)

(imię i nazwisko nauczyciela/pracownika

UCZEŃ Z PADACZKĄ

W RAZIE WYSTĄPIENIA NAPADU NALEŻY:

1. Przede wszystkim zachować spokój.
2. Ułożyć chorego w bezpiecznym miejscu w pozycji bezpiecznej, na boku.
3. Zabezpieczyć chorego przed możliwością urazu w czasie napadu – zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce, podłożyć coś miękkiego pod głowę.
4. Asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości.
5. Jeżeli rodzice zgłosili taką konieczność, by po wystąpieniu napadu padaczkowego zawiadomić służby medyczne – należy niezwłocznie wezwać pogotowie.

NIE WOLNO:

1. Podnosić pacjenta.
2. Krępować jego ruchów.
3. Wkładać czegokolwiek między zęby lub do ust.

W razie narastających trudności szkolnych, trzeba zapewnić dziecku możliwość douczania, zorganizować odpowiednio czas na naukę, z częstymi przerwami na odpoczynek, modyfikować i zmieniać sposoby przyswajania wiadomości szkolnych. Nie należy z zasady zwalniać dziecka z zajęć wychowania fizycznego ani z zabaw i zajęć ruchowych w grupie rówieśników. Należy jedynie dbać o to, aby nie dopuszczać do nadmiernego obciążenia fizycznego i psychicznego. Gdy zdarzają się napady, dziecko powinno mieć zapewnioną opiekę w drodze do i ze szkoły.

UCZEŃ Z ASTMĄ

POSTĘPOWANIE:

1. W przypadku wystąpienia duszności należy pozwolić uczniowi zażyć lek rozkurczowy wziewny (zawsze musi mieć przy sobie).
2. Po wykonaniu pierwszej inhalacji należy powiadomić rodziców dziecka o wystąpieniu zaostrzenia.
3. W przypadku duszności o dużym nasileniu powinno się wezwać Pogotowie Ratunkowe. W czasie oczekiwania na przyjazd karetki pogotowia dziecko wymaga ciągłego nadzoru osoby dorosłej.
4. Dodatkowo bardzo ważne jest zapewnienie dziecku spokoju oraz odizolowanie od osób trzecich.

NAKAZY

1. Częste wietrzenie sal lekcyjnych.
2. Uczeń, który ma objawy choroby po wysiłku, powinien przed lekcją wychowania fizycznego przyjąć dodatkowy lek.
3. Ćwiczenia fizyczne należy zaczynać od rozgrzewki.
4. W przypadku wystąpienia u ucznia objawów duszności należy przerwać wykonywanie wysiłku i pozwolić dziecku zażyć środek rozkurczowy (uczeń powinien mieć go przy sobie).

ZAKAZY

1. Uczniowie z astmą nie powinni uczestniczyć w pracach porządkowych.
2. W okresie pylenia roślin nie mogą ćwiczyć na wolnym powietrzu.
3. Astma oskrzelowa wyklucza biegi na długich dystansach, wymagających długotrwałego, ciągłego wysiłku.

OGRANICZENIA

1. Uczeń z astmą może okresowo wymagać ograniczenia aktywności fizycznej i dostosowania ćwiczeń do stanu zdrowia.
2. Dziecko uczulone na pokarmy powinno mieć adnotację od rodziców.

WSKAZANIA DLA DZIECKA Z ASTMĄ

1. Dzieci chore na astmę powinny uczestniczyć w zajęciach wychowania fizycznego, wysportowane dziecko lepiej znosi okresy zaostrzeń choroby.
2. Uczeń z astmą nie powinien być trwale eliminowany z zajęć wychowania fizycznego.
3. Dzieci z astmą mogą uprawiać biegi krótkie, gry zespołowe, gimnastykę, pływanie a także większość sportów zimowych.

UCZEŃ Z CUKRZYCĄ

OBJAWY HIPOGLIKEMII- NIEDOCUKRZENIA

- błądliwość skóry, nadmierna potliwość, drżenie rąk
- ból głowy, ból brzucha
- szybkie bicie serca - uczucie silnego głodu/ wstręt do jedzenia
- osłabienie, zmęczenie
- problemy z koncentracją, zapamiętywaniem
- chwiejność emocjonalna, nietypowe zachowanie dziecka
- napady agresji lub wesołkowatości
- ziewanie, senność
- zaburzenia mowy, widzenia i równowagi
- zmiana charakteru pisma - uczeń nielogicznie odpowiada na zadawane pytania
- kontakt z uczniem jest utrudniony lub traci przytomność
- drgawki

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII- NIEDOCUKRZENIU

1. Sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie.
2. Podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbacie, glukoza w tabletkach, płynny miód).

NIE WOLNO !

1. Zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego.

OBJAWY HIPERGLIKEMII

1. Wzmoczone pragnienie, potrzeba częstego oddawania moczu.
2. Rozdrażnienie, zaburzenia koncentracji.
3. Złe samopoczucie, osłabienie, przygnębienie, apatia.

Jeżeli do ww. objawów dołączają:

1. Ból głowy, ból brzucha.
2. Nudności, wymioty.
3. Ciężki oddech.

MOŻE TO ŚWIADCZYĆ O ROZWOJU KWASICY CUKRZYCOWEJ

Należy wtedy bezzwłocznie:

1. Zbadać poziom glukozy.
2. Skontaktować się z rodzicami i wezwać pogotowie.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPERGLIKEMII

1. Uzupełniamy płyny (dziecko powinno dużo pić, przeciętnie 1 litr w okresie 1,5-2 godz., najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna).
2. W razie stwierdzenia hiperglikemii dziecko nie powinno jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się.

Szkolny kodeks praw dziecka z cukrzycą - każdemu dziecku z cukrzycą należy zapewnić w szkole:

1. Możliwość zmierzenia poziomu glukozy na glukometrze w dowolnym momencie- także w trakcie trwania lekcji.

2. Możliwość podania insuliny.
3. Właściwe leczenie niedocukrzenia zgodnie ze schematem ustalonym z pielęgniarką szkolną i rodzicami dziecka.
4. Możliwość spożycia posiłków o określonej godzinie, a jeśli istnieje taka potrzeba, nawet w czasie trwania lekcji.
5. Możliwość zaspokojenia pragnienia oraz możliwość korzystania z toalety, także w czasie trwania zajęć lekcyjnych.
6. Możliwość uczestniczenia w pełnym zakresie w zajęciach wychowania fizycznego oraz różnych zajęciach pozaszkolnych.